

T.C. İSTANBUL VALİLİĞİ

T.C.

İSTANBUL VALİLİĞİ

İSTANBUL PROJE KOORDİNASYON BİRİMİ

İstanbul Dirençlilik Projesi (IRP)

Çevre ve Sosyal Yönetim İstişare Toplantısı

WORLD BANK GROUP

Şubat 2025

İstanbul Dirençlilik Projesi (IRP)

Dünya Bankası (DB) tarafından finanse edilecek ve İstanbul Valiliği İstanbul Proje Koordinasyon Birimi (İPKB) tarafından yürütülecektir. Proje, İstanbul'un afet risklerini azaltmayı, üstyapıyı güçlendirmeyi ve iklim değişikliğine dayanıklı çözümler geliştirmeyi hedeflemektedir.

✓ PROJE HEDEFİ

- 🌍 Afetlere dayanıklı ve sürdürülebilir yapısal çözümler geliştirmek,
- 🌍 İstanbul'un sismik ve iklim risklerine karşı dirençliliğini artırmak,
- 🌍 Toplumun afetlere hazırlık kapasitesini güçlendirmek,
- 🌍 Afet risklerini azaltarak sosyal ve ekonomik sürdürülebilirliği desteklemek

ODAK NOKTASI

- İstanbul'un afet ve iklim risklerine karşı dirençliliğini artırmak

WORLD BANK GROUP

Kredi İçeriđi

BİLEŞEN 1

Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Sisteminin Glendirilmesi

- Acil durum müdahale binalarının afet ve kriz anlarında bağımsız ve kesintisiz iŐlev gösterecek Şekilde dirençli hale getirilmesi,
- İlk Müdahale Ekiplerinin Eğitimi ve Donatılması,
- Toplum Düzeyinde Acil Durum Hazırlığı,

BİLEŞEN 3

Proje Yönetimi

- İPKB proje yönetim ekiplerinin glendirilmesi,
- Teknik danışmanlık, mühendislik ve çevresel/sosyal yönetim süreçleri,

BİLEŞEN 2

Kritik Binaların ve Tesislerin Direnliliđinin Artırılması

- Dirençli, Yeşil ve Kendi Kendine Yetebilen Binalara ve Kamu Tesislerine Yatırım,
- İstanbul'un Uzun Vadeli Afet ve İklim Direnliliđinin Glendirilmesi,

BİLEŞEN 4

Olası Acil Durum Müdahale Bileşeni (CERC)

- Doğal afetler, sağlık krizleri veya teknolojik felaketler için acil fonlar,
- Hızlı satın alma ve müdahale süreçlerinin oluŐturulması.

650 Milyon ABD Doları

WORLD BANK GROUP

Proje Uygunluk Kriterleri

Yatırımların IRAP çerçevesinde afetlere hazırlık kapasitesini artırmaya yönelik olması

Bina arazilerinin kamuya ait olması ve ilgili kurum tarafından tahsis edilmiş olması

Yeni inşa edilecek acil müdahale binalarının, afet ve kriz anlarında bağımsız ve kesintisiz çalışacak şekilde dirençli, enerji verimli, sürdürülebilir ve kendi kendine yeterli olması

Askeri veya güvenlik ile ilişkili amaçlar için kullanılmaması

Binaların toplumsal fayda sağlayan bir amaçla kullanılması (eğitim, sağlık, afet sonrası barınma vb.)

İstanbul'da afet riskini azaltmaya yönelik stratejik müdahaleleri destekleyen bir çerçevede uygulanması

Türkiye'nin ve DB'nin uygunluk kriterleri/çevresel koruma önlemleri politikası/mevzuat **gereklilikleri başarılı bir şekilde tamamlanuncaya kadar hiçbir alt proje kredisi onaylanamaz!**

WORLD BANK GROUP

Bileşen 1 Kapsamında Yapılması Planlanan Yatırımlar

Acil Durum Binalarının Dirençli Hale Getirilmesi

- 112 istasyonları temini,
- İstanbul Orman Bölge Müdürlüğü, için Yangın ve Acil Durum Müdahale Eğitim Merkezi kurulması,
- Anadolu Yakası Arama Kurtarma Kampüsü İnşaatı ,
- Depolama ve lojistik tesislerinin inşaatı,
- İstanbul Orman Bölge Müdürlüğü için Yangın Yönetimi ve Acil Durum Yönetim Binası İnşaatı,

WORLD BANK GROUP

İlk Müdahale Ekiplerinin Eğitimi ve Donatılması

- Araç alımları,
- Bilişim teknolojileri ekipmanları temini,
- Arama Kurtarma Birliklerine teknik ekipman ve kıyafet temini,
- Orman yangınlarına müdahale kapasitesini artırmak için ekipman ve araç temini,
- İl ve ilçe düzeyindeki Aile ve Sosyal Hizmetler Müdürlükleri için acil lojistik ihtiyaçların sağlanması,
- Mobil psikolojik/sosyolojik destek araçların temini,
- Tarım Müdürlüğü için afet sonrası hayvan barınak çadırlarının temini,
- Eğitim materyalleri ve basılı dokümanların temini,
- Ambulans temini,
- İlk müdahale ekipleri için eğitim faaliyetlerine yönelik danışmanlık hizmetleri,

Toplum Düzeyinde Acil Durum Hazırlığı

- Orman kenarı ve yerleşim bölgelerinde yangın direncini artırmak,
- Orman yangını gözetleme kulelerinin ve mobil kulelerin güçlendirilmesi,
- IRAP kapsamında vatandaşlar, kırılğan gruplar ve toplumun diğer kesimleri için eğitimlere yönelik danışmanlık hizmetleri.

Bileşen 2 Kapsamında Yapılması Planlanan Yatırımlar

Dirençli, Yeşil ve Kendi Kendine Yetebilen Binalara ve Kamu Tesislerine Yatırım,

- Seçilen okullarda ve Hasdal AFAD, Arnavutköy ve Tuzla Göç İdaresi Müdürlükleri'nde **güneş panelleri, yağmur suyu toplama sistemleri, kuru gıda depoları ve afet ekipmanları deposu** kurulumu,
- Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü bünyesinde afet sonrası savunmasız gruplar için **geçici barınma alanları inşaatı**,
- Afet sonrası **kendi kendine yetebilen okulların yeniden inşası**,
- Afet sonrası **kendi kendine yetebilen barınma tesisi inşaatı**,
- **Tarım Müdürlüğü yerleşkesinde Net-Pozitif Ana Bina ve Eğitim Alanı**, sera alanları, hayvan hastanesi ve barınak, afet sonrası geçici barınma alanları, doğa temelli çözümler inşaatı,
- Afet sırasında ve sonrasında kullanılmak üzere **yurt inşaatı**,
- İstanbul Üniversitesi'ne, afet sonrası hizmetler için kullanılacak **kendi kendine yetebilen bina konseptiyle yurt inşaatı**,
- **Kapalı spor salonlarının afet sonrası barınma alanı** olarak kullanılmasına **yönelik işlevsel dönüşüm inşaatları**,
- Afet sonrası barınma alanı olarak kullanılacak **gençlik kampı binaları inşaatı**,
- Kamu binalarının **tasarımına yönelik danışmanlık hizmetleri**,
- Kamu binalarının **yeniden yapılandırılmasına yönelik** danışmanlık hizmetleri (1. ve 2. Grup),
- Eğitim binaları ve bazı kamu binalarında **enerji verimliliği artırma projeleri için danışmanlık hizmetleri**,
- Belirli kamu binaları için **yeniden yapılandırma tasarımı / tasarım incelemesi / yeni tasarımlar için danışmanlık hizmetleri**.

İstanbul'un Uzun Vadeli Afet ve İklim Direncinin Güçlendirilmesi

- Afet Lojistik Planı'nın hazırlanması için danışmanlık hizmetleri

WORLD BANK GROUP

İSTANBUL DİRENÇLİLİK PROJESİ

Proje Sonuçları

PDO (Proje Geliştirme Amacı) Sonuçları

- İstanbul'un afet ve iklim risklerine karşı hazırlık kapasitesinin artırılması,
- İstanbul'un afet ve iklim risklerine karşı müdahale kapasitesinin güçlendirilmesi.

WORLD BANK GROUP

Ara Sonuçlar

- Acil durumlara müdahale kapasitesinin artırılması,
- Haberleşme ve bilgi sistemlerinin iyileştirilmesi,
- Tahliye ve barınma sistemlerinin güçlendirilmesi,
- Toplumun ilk müdahale kapasitesinin artırılması,
- Kamu binalarının afetler sırasında ve sonrasında temel hizmetleri sağlamaya devam etmesi,
- Kamu altyapısında çevresel sürdürülebilirlik ve afetlere karşı dayanıklılığın artırılması,
- Dirençli altyapı ve kentsel dönüşüm için karar alma süreçlerinin iyileştirilmesi,
- Özel sektörün dirençlilik çabalarına katılımının artırılması
- Afet ve iklim direnci konusunda kurumsal kapasitenin artırılması,

Uzun Vadeli Etki

- İstanbul'da afet ve iklim risklerinden kaynaklanan insan ve ekonomik kayıpların azaltılması,
- Acil durum müdahale kapasitesinin ve kentsel altyapının sürdürülebilir olarak dirençli hale getirilmesi.

İPKB Görev ve Sorumlulukları

Genel Proje
Yönetimi ve
Uygulama

Paydaş
Katılımı ve
İletişim

Çevre ve
Sosyal
Yönetim

Teknik ve
Finansal
Süreçlerin
Yönetimi

Şikayet
Mekanizma
sının
İşletilmesi

Eğitim ve
Kapasite
Geliştirme

Acil Durum
Müdahale
Bileşeni
(CERC)
Yönetimi

WORLD BANK GROUP

İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Proje Kapsamındaki Genel Sorumlulukları

- İPKB ile yakın koordinasyon içinde çalışarak planlamaların eksiksiz yürütülmesini sağlamak,
- İnşaat projelerinde eğer varsa arsa sorunlarının giderilerek, yer teslimlerini zamanında yapmak, proje sonunda kalıcı enerji ve altyapı bağlantılarının yapılması,
- Proje uygulamasına yönelik gerekli belge ve dokümantasyonun (Teknik Şartname, Görevlendirmeler, Yaklaşık Maliyet vs) vaktinde sağlanması,
- Kamu binalarının ve altyapının afet sonrası kullanıma hazır hale getirilmesi,
- Geçici barınma alanlarının ve afet sonrası lojistik merkezlerinin kurulumu ve işletilmesi,
- Paydaşlardan gelen geri bildirimlerin ve şikayetlerin İPKB'ye iletilmesini sağlamak,
- Enerji verimliliği uygulamaları yapılan binalarda sistemlerin periyodik bakım ve onarımlarının yaptırılarak sistemin verimli çalışmasını sağlanması.

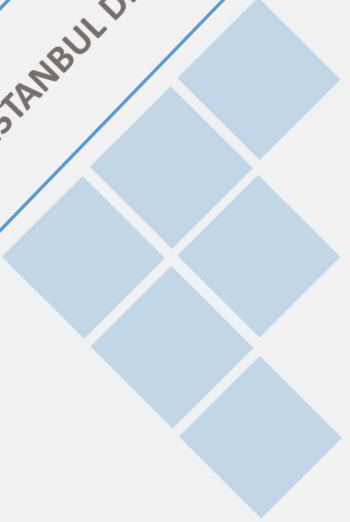

WORLD BANK GROUP

İSTANBUL DİRENÇLİLİK PROJESİ

ÇEVRE VE SOSYAL YÖNETİM

WORLD BANK GROUP

REPUBLIC OF TÜRKİYE
İSTANBUL GOVERNORSHIP
IPKB
İSTANBUL PROJECT COORDINATION UNIT

Çevre ve Sosyal Yönetim Gerekliliği

Projenin ana faaliyeti olan inşaat çalışmaları sırasında;

- Proje alanında ve çevresinde yaşayan insanlara olası çevre ve sosyal etkileri en aza indirmek,
- Dünya Bankası standartları ve ulusal mevzuata uyumluluk sağlamak, iş gücü haklarını korumak, toplum sağlığı ve güvenliğini gözetmek,
- Afetlere dayanıklı ve sürdürülebilir altyapılar oluşturmak amacıyla,

çevre ve sosyal yönetim süreçlerinin etkin bir şekilde uygulanması gerekmektedir.

Bu yönetim süreci, belirlenmiş ulusal ve uluslararası standartlara uygun etki azaltıcı yöntemlerle olası olumsuzlukları ortadan kaldırmayı veya kabul edilebilir seviyeye indirmeyi hedeflemektedir.

WORLD BANK GROUP

REPUBLIC OF TÜRKİYE
İSTANBUL GOVERNORSHIP
IPKB
İSTANBUL PROJECT COORDINATION UNIT

Proje Kapsamında Çevre ve Sosyal Uyumluluk

Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği kapsamında proje bileşenleri çevre etkileri açısından değerlendirilmiş olup, proje kapsamında **ÇED gerekliliğine tabi herhangi bir alt proje** bulunmamaktadır.

Ancak, gerçekleştirilecek inşaat faaliyetleri doğrultusunda **hem ulusal Çevre, Sosyal ve İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) mevzuatına** hem de **Dünya Bankası Çevre ve Sosyal Standartlarına (ÇSS)** tabidir.

WORLD BANK GROUP

REPUBLIC OF TÜRKİYE
İSTANBUL GOVERNORSHIP
IPKB
İSTANBUL PROJECT COORDINATION UNIT

Dünya Bankası Çevre ve Sosyal Standartları (ÇSS)

ÇSS1

➤ Çevre ve Sosyal Risklerin ve Etkilerin Değerlendirilmesi ve Yönetilmesi

ÇSS2

➤ İşgücü ve Çalışma Koşulları

ÇSS3

➤ Kaynak Verimliliği, Kirliliğin Önlenmesi ve Yönetimi

ÇSS4

➤ Toplum Sağlığı ve Güvenliği

ÇSS5

➤ Arazi Edinimi, Arazi Kullanımına İlişkin Kısıtlamalar ve Gönülsüz Yeniden Yerleşim

ÇSS6

➤ Biyoçeşitliliğin Korunması ve Yaşayan Doğal Varlıkların Sürdürülebilir Yönetimi

ÇSS7

➤ Yetersiz Hizmet Alan Geleneksel Yerel Topluluklar (Yerli Halklar, Sahra Altı Afrika)

ÇSS8

➤ Kültürel Miras

ÇSS9

➤ Finansal Araçlar

ÇSS10

➤ Paydaş Katılımı ve İstişare

Dünya Bankası Çevre ve Sosyal Standartları

Banka, çevresel ve sosyal prosedürlerin bir parçası olarak tüm projeleri dört sınıflandırmadan birine tabi tutmaktadır: **Yüksek Risk, Önemli Risk, Orta Risk ve Düşük Risk.**

Uygun risk sınıflandırmasını belirlerken Banka şu konuları dikkate alır:

	Projenin türü, yeri, hassasiyeti ve ölçeği;
	Potansiyel çevresel ve sosyal risklerin ve etkilerin niteliği ve büyüklüğü;
	Kredi kullanıcısının çevre ve sosyal riskleri ve etkileri Çevre ve Sosyal Standartlarla tutarlı bir şekilde yönetme kapasitesi ve taahhüdü.

WORLD BANK GROUP

DB Ç&S Risk Değerlendirmesi

Projenin genel çevresel ve sosyal (Ç&S) risk derecesi DB tarafından "**Orta**" olarak deęerlendirilmiřtir.

İSTANBUL DİRENÇLİLİK PROJESİ
ÇEVRE VE SOSYAL YÖNETİM

WORLD BANK GROUP

Çevre Üzerinde Beklenen Olumlu Etkiler

- **Afetlere dayanıklı ve sürdürülebilir altyapı:** İnşa edilecek acil durum müdahale binaları, barınma alanları ve kamu tesisleri en yüksek deprem, sel, sıcak hava dalgaları ve yangın direnç standartlarına uygun olarak inşa edilecek.
- **Enerji verimliliği ve sürdürülebilir kaynak kullanımı:** Yeni binalar yenilenebilir enerji sistemleri (güneş panelleri, yağmur suyu toplama vb.) ile donatılarak düşük karbon salınımı ve enerji tasarrufu sağlayacak.
- **Atık yönetimi ve kirliliğin azaltılması:** İnşaat sürecinde ve sonrasında tehlikeli ve tehlikesiz atıkların doğru yönetimi sağlanarak su, hava ve toprak kirliliğinin önüne geçilecek.
- **Ekosistem ve doğal kaynakların korunması:** Orman yangınlarının kentsel alanlara geçiş riskini azaltmak amacıyla yangına dayanıklı türler ve doğal bariyerler kullanılarak stratejik önlemler alınacaktır. Ekosistem üzerindeki olası etkilerin en aza indirilmesi için yangın direnci yüksek bitki örtüsü tercih edilecek ve mevcut doğal kaynakların korunmasına yönelik önlemler geliştirilecektir.

WORLD BANK GROUP

Toplum Üzerinde Beklenen Olumlu Etkiler

- Acil durum yönetimi için erken uyarı sistemleri, yeni itfaiye istasyonları, arama kurtarma eğitim merkezleri ve lojistik depoları kurulacak.
- İlk müdahale ekipleri modern araç, ekipman ve eğitimlerle donatılacak.
- Yeni inşa edilecek okullar, sağlık merkezleri ve kamu binaları, afet sonrası geçici barınma alanları olarak hizmet verebilecek şekilde tasarlanacak.
- Engelli bireyler, yaşlılar ve hassas gruplar için erişilebilirlik standartlarına uygun yapılar oluşturulacak.
- Kamu binalarında ve geçici barınma alanlarında temiz suya erişim, atık su yönetimi ve hijyen koşulları iyileştirilecek.
- Orman yangınları takibi için gözetleme istasyon sayısı arttırılacak.
- Proje kapsamında yürütülecek inşaat ve teknik hizmet faaliyetleri, yerel iş gücünün istihdam edilmesine katkı sağlayacak.
- Kadınlar, gençler ve dezavantajlı grupların ekonomik sürece daha fazla katılımı teşvik edilecek.
- Afet farkındalık ve iklim değişikliği adaptasyon eğitim programları ile halkın kriz anlarında daha bilinçli hareket etmesi sağlanacak.

WORLD BANK GROUP

Çevre ve Toplum Üzerindeki Olumsuz Etkiler

- IRP'nin olumlu etkilerinin yanı sıra, alt projelerde gerçekleştirilecek inşaat, işletme, devreye alma ve nihai bertaraf süreçleri nedeniyle bazı olumsuz çevresel ve sosyal etkiler de ortaya çıkabilecektir.
- Ancak, projenin hem çevresel hem de sosyal etkileri **geçici, yerel ve yönetilebilir nitelikte** olup, ilgili mevzuat ve Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Standartları (**ÇSS**) çerçevesinde alınacak önlemler ile en aza indirilecektir.
- Bu aşamada açıklanan çevresel ve sosyal etkiler **ön hazırlık niteliğinde** olup, alt projelere özgü olarak daha fazla detaylandırılması ve proje tasarımı ile uygulamasının ilerleyen aşamalarında ortaya çıkma potansiyelinin değerlendirilmesi gerekecektir.
- Potansiyel çevresel ve sosyal risklerin niteliği ve büyüklüğü dikkate alındığında, **proje uygulaması sırasında çevre ve toplum üzerinde geri döndürülemez veya ciddi bir olumsuz etki beklenmemektedir**. Gerekli yönetim planları ile tüm riskler kontrol altına alınarak proje faaliyetlerinin güvenli ve sürdürülebilir şekilde yürütülmesi sağlanacaktır.

WORLD BANK GROUP

IRP Dünya Bankası ÇSS Kapsamı

ÇSS1

➤ Çevre ve Sosyal Risklerin ve Etkilerin Değerlendirilmesi ve Yönetilmesi

ÇSS2

➤ İşgücü ve Çalışma Koşulları

ÇSS3

➤ Kaynak Verimliliği, Kirliliğin Önlenmesi ve Yönetimi

ÇSS4

➤ Toplum Sağlığı ve Güvenliği

ÇSS8

➤ Kültürel Miras

ÇSS10

➤ Paydaş Katılımı ve İstişare

Çevre ve Sosyal Yönetim Çerçevesi (ÇSYÇ)

AMAÇ:

- Ulusal Çevre, Sosyal ve İş Sağlığı ve Güvenliği mevzuatı, Dünya Bankası Çevre ve Sosyal Çerçeve dokümanı kapsamında yer alan ÇSS'ler ile Dünya Bankası Sektör Spesifik Çevre, Sağlık ve Güvenlik Kılavuzları ve en iyi uygulamalar doğrultusunda **Proje kaynaklı olası çevresel ve sosyal etkileri** ortaya koymak,
- Olumsuz etkileri ve riskleri ortadan kaldırmak veya kabul edilebilir seviyeye indirmek için **alınması gereken tedbirleri belirlemek**,
- Tespit edilen **tedbirlerin ve izleme metotlarının** kimler tarafından ve hangi sıklıklarla yapılacağını belirlemektir.

WORLD BANK GROUP

REPUBLIC OF TÜRKİYE
İSTANBUL GOVERNORSHIP
IPKB
İSTANBUL PROJECT COORDINATION UNIT

Başlıca Çevre Riskleri

Projenin başlıca çevresel risklerinin inşaat işleri ile ilgili tipik riskler ve etkiler olması beklenmektedir.

- İnşaat faaliyetlerinden kaynaklanan **toz ve parçacık madde emisyonları**.
- Ağır makinelerden ve taşıma araçlarından kaynaklanan **gürültü kirliliği**.
- İnşaat işleme ekipmanlarının çalışmasından kaynaklanan **titreşim etkileri**.
- Tehlikeli ve tehlikesiz **atık üretimi ve bertarafı**.
- Atık yağ, solvent ve benzeri **kimyasalların dökülmesi** nedeniyle kirlilik.
- Harfiyat taşıma faaliyetleri nedeniyle **toz emisyonu** ve **çamur taşınması**.
- Kazı çalışmaları ve yüzey suyu akışının değişmesi sonucu **erozyon ve toprak kayması**.
- Geçici inşaat alanlarında drenaj sistemlerinin olumsuz etkilenmesi ve **su birikimi**.
- **İş kazaları**, yangın, kimyasal sızıntı veya doğal afetler sonucu çevreye zarar.
- Tehlikeli madde depolama ve bertaraf süreçlerinde meydana gelebilecek **olası çevre kazaları**.

WORLD BANK GROUP

Başlıca Sosyal ve İşgücü Riskleri

- İnşaat sahasında **iş kazaları** ve yaralanma riskleri.
- **Kişisel koruyucu ekipman (KKE)** eksiklikleri ve güvenlik önlemlerinin yetersiz uygulanması.
- **Uzun çalışma saatleri** ve çalışan refahının korunamaması.
- Alt yükleniciler ve taşeronlar tarafından **çocuk işçiliği** veya **zorla çalıştırma ihtimali**.
- Çalışanların işe alım süreçlerinde **etik kuralların** ihlal edilmesi.
- İnşaat faaliyetlerinin **trafik akışını ve yol güvenliğini** olumsuz etkileme ihtimali.
- Şantiye alanında toz, gürültü ve titreşimden kaynaklı **sağlık riskleri**.
- Acil durum yönetimi eksiklikleri ve kazalara müdahale kapasitesinin yetersizliği.
- **Kadın çalışanların istihdam** edilmemesi veya **ayrımcılığa uğrama** riski.
- **Kırılgan grupların** (engelliler, yaşlılar, göçmenler) **doğrudan veya dolaylı olarak** olumsuz etkilenmesi.
- Yerel toplulukların **ekonomik faaliyetlerini olumsuz etkileyebilecek** geçici veya kalıcı değişiklikler.
- İşçilerin ve toplulukların proje ile ilgili **şikayetlerini iletebileceği** etkin bir mekanizmanın olmaması.
- **Paydaş katılımının** yetersiz olması ve halkın proje sürecine dahil edilmemesi.

WORLD BANK GROUP

Ç&S Risklerin Yönetimi

Proje kapsamında yürütülecek tüm faaliyetler, çevre ve sosyal etkileri en aza indirecek şekilde planlanarak uygulanacak olup, aynı zamanda afetlere dayanıklı ve sürdürülebilir yapılar oluşturma hedefi doğrultusunda enerji verimliliği, doğal kaynak yönetimi, karbon emisyonlarının azaltılması ve sosyal etkilerin minimize edilmesi için;

Çevre ve Sosyal Yönetim Planı (ÇSYP),

İşgücü Yönetim Prosedürleri (İYP),

Paydaş Katılım Planı (PKP)

WORLD BANK GROUP

Çevre ve Toplum Üzerindeki Olumsuz Etkiler

Alt Bileşen Etkinliği	Riskler ve Etkiler
Yeni Kamu Binaları İnşaatı	İnşaat ile ilgili çevresel ve sosyal riskler ve etkiler (inşaat atığı oluşumu, hava/su kirliliği, gürültü, titreşim, yol/trafik güvenliği, toplum sağlığı ve güvenliği, İSG, istismar (SEA/SH) riskleri, çevresel/sosyal olaylar vb.) Paydaş katılımı riskleri (şikayetler, yetersiz istişareler vb.)
Kamu Binalarının Yıkımı ve Yeniden İnşası	"Yeni Kamu Binaları İnşası" için yukarıda tanımlanan Ç&S ve paydaş katılımı risklerine/etkilerine ek olarak; ➤ Asbest gibi tehlikeli maddeler de dahil olmak üzere yıkım atıklarının uygun olmayan şekilde taşınması ve bertaraf edilmesi ➤ Güçlendirme ve yıkım faaliyetleri en büyük atık kaynaklarından biridir. ✓ Yıkım Molozu Yönetimi ✓ Tehlikeli Atık Taşıma Yönetimi

WORLD BANK GROUP

Çevre ve Toplum Üzerindeki Olumsuz Etkiler

Alt Bileşen Etkinliği	Riskler ve Etkiler
Topluma Hazırlık Eğitimi	<ul style="list-style-type: none">➤ Savunmasız grupların eğitim oturumlarından dışlanması.➤ Engelliler için erişilebilirlik eksikliği.
Mal alımı (malzeme ve ekipman, ofis ve BT ekipmanı)	<ul style="list-style-type: none">➤ Birincil Tedarikçi bazlı Ç&S riskleri (işgücü yönetimi, İSG vb.)➤ Ekipmanın kullanım ömrünün sonunda elektronik atık (e-atık) üretimi.➤ Ekipman enerji tüketimleri

WORLD BANK GROUP

Çevre ve Sosyal Yönetim

- IRP'nin tüm alt projelerinde seçim ve uygulama süreçleri **boyunca Ç&S risk yönetim prosedürleri** uygulanacaktır.
- Bu kapsamda, öncelikle alt projelerin uygunluğu için (kapsam dahili/dışı) **ilk tarama** yapıldıktan sonra, alt projelerin risk derecesini ve potansiyel etki/risklerini belirlemek için **Ç&S tarama** yapılacaktır.

WORLD BANK GROUP

Çevre ve Sosyal Yönetim

- Alt projenin kapsam dahilinde olması durumunda, İPKB tarafından hazırlanan «Proje Düzeyinde ÇSYP», (Düşük veya Orta Risk olarak sınıflandırılan her alt proje için), ilgili Tasarım Müşaviri tarafından **Ç&S tarama formuna** dayanarak, özelleştirilecektir.
- Bu aşamada, PKP ve İYP’de belirlenmiş olan gerekli Ç&S yönetim tedbirleri de benimsenecektir.
- Özelleştirilmiş ÇSYP'ler hem İPKB'nin hem de kurumların (okul, hastane, devlet kurumu - proje faaliyetlerinin gerçekleştirileceği yer) ve ilgili olması halinde yerel yönetimin web sayfasında en az 10 gün süreyle açıklanacaktır.

WORLD BANK GROUP

REPUBLIC OF TÜRKİYE
İSTANBUL GOVERNORSHIP
IPKB
İSTANBUL PROJECT COORDINATION UNIT

Çevre ve Sosyal Yönetim

- İhaleyi kazanan yüklenici, sorumlu olacağı alt proje için sahaya özgü Yüklenici ÇSYP/İSGP'yi (Y-ÇSYP/Y-İSGP) hazırlayacaktır. Y-ÇSYP/Y-İSGP'ler İPKB/Sorumlu Kontrol Müşaviri tarafından incelenecek ve onaylanacaktır.
- Müşavir, herhangi bir proje faaliyeti başlamadan önce/veya başladıktan sonra Çevre Yönetmeliği kapsamında gerekli olan izinlerin alınabilmesi için İPKB'yi bilgilendirecek ve ilgili kurumlardan gerekli Onay'lar alınacaktır.
- İPKB/Sorumlu Kontrol Müşaviri, Y-ÇSYP, Y-İSGP, PKP ve İYP'nin usulüne uygun olarak uygulandığından ve ŞM'lerin erişilebilir ve işlevsel olduğundan emin olmak için inşaat dönemi boyunca alt projelerin düzenli denetimini gerçekleştirecektir.

WORLD BANK GROUP

Uygulama Düzenlemeleri

Sorumlu Taraf	Roller ve Sorumluluklar
İPKB	<ul style="list-style-type: none">➤ Çevre, sosyal ve bir İSG uzmanını atar,➤ Yerel makamlar, yükleniciler ve topluluk liderleri ile yakın koordinasyon sağlar.➤ Şikayetlerin ve izleme verilerinin uygulanmasını izlemek için merkezi bir veri tabanı geliştirmek ve sürdürmek, Dünya Bankası'na ve diğer paydaşlara raporlamak için erişilebilirlik ve güncel bilgiler sağlamak.➤ Çevre ve sosyal risk yönetimi üzerinde çalışan saha personeli ve yükleniciler için gözetim, destek ve kalite kontrolü sağlar.➤ Alt projelerin Tablo 5'te verilen Hariç Tutma listesi dışında kaldığını tarama ile denetler.➤ Alt projelerin her biri için Ç&S Tarama Formları hazırlamak ve bunları Dünya Bankası'nın onayına sunmak.➤ ÇSYP gerektiren faaliyetler için sahaya özgü ÇSYP'ler hazırlar ve en az ilk beş (5) ÇSYP'yi önceden gözden geçirilmek üzere ve açıklama ve danışma amacıyla DB "Görüşüne" sunar.➤ İhale sürecinin başlamasından önce, sahaya özel ÇSYP'lerin DB onaylı versiyonunu açıklar. İstişareleri takiben, istişarelerin sonuçlarını içerecek şekilde sahaya özgü ÇSYP'leri günceller ve ihale amacıyla Dünya Bankası'nın iznine sunar.➤ Tüm ihale, ihale ve sözleşme belgelerinin ilgili Ç&S yönetim hükümlerini ve ilgili Ç&S araçlarına (ör. ÇSYP'ler, PKP, İYP, vb.) referansları içerdiğinden emin olur.

WORLD BANK GROUP

İSTANBUL DİRENÇLİLİK PROJESİ
ÇEVRE VE SOSYAL YÖNETİM
ÇERÇEVESİ

Uygulama Düzenlemeleri

Sorumlu Taraf	Roller ve Sorumluluklar
İPKB	<ul style="list-style-type: none">➤ Sahaya özgü ÇSYP'lerin ilgili ihale dokümanlarına eklendiğinden emin olur.➤ Merkez ve saha personelinin yanı sıra yüklenicileri ÇSYÇ ve ilgili planların uygulanması konusunda eğitir.➤ İnşaat işlerinin başlamasından önce, yüklenici tarafından hazırlanacak C-ÇSYP, İY Planı ve Ç&S alt yönetim planlarını gözden geçirerek onaylar ve alt proje uygulama süresi boyunca uygulanmasını sağlar.➤ Şantiyelerin Ç&S performansını aylık olarak ziyaret edin, izleyin ve resmi makamlarla tüm yazışmaları sürdürür.➤ Bir şikayet mekanizması kurar ve sürdürür ve her düzeyde şikayetleri çözer.➤ Herhangi bir ciddi Ç&S olayını 48 saat içinde Dünya Bankası'na bildirir ve 10 gün içinde kök neden analizi ve düzeltici eylemler içeren olay raporları sağlar.➤ Çevre ve sosyal etki azaltma önlemlerinin uygulanmasını ve izlenmesini denetlemek.➤ İlerlemenin belgelendirilmesini sağlamak ve üç ayda bir Dünya Bankası'na sunulmak üzere konsolide raporlar hazırlar.

WORLD BANK GROUP

Uygulama Düzenlemeleri

Sorumlu Taraf	Roller ve Sorumluluklar
Tasarım Danışmanı	<ul style="list-style-type: none">➤ Atanan Ç&S Tarama Formlarını doldurur, İPKB Onayına gönderir.➤ Gerektiği gibi, Ç&S yönetiminden sorumlu ilgili sertifika ve / veya deneyime sahip bir Çevre ve Sosyal Uzman (en azından yarı zamanlı projeye özel görev gerekecektir) bulundurur.➤ Bu ÇSYÇ'nin Ek-3'ünde sağlanan proje düzeyindeki ÇSYP'yi özelleştirerek sahaya özgü ÇSYP'ler hazırlar ve bunları İPKB'ye sunar.➤ Gerektiği zamanda/yerde, paydaşlardan alınan talepleri ele alır.

WORLD BANK GROUP

Uygulama Düzenlemeleri

Sorumlu Taraf	Roller ve Sorumluluklar
Kontrollük Danışmanı (İnşaat)	<ul style="list-style-type: none">➤ Çevre, sosyal ve sağlık ve güvenlik azaltma önlemlerinin günlük olarak uygulanmasını ve izlenmesini denetler aylık olarak İPKB'ye raporlar.➤ Yüklenicilerin mevzuata, sahaya özgü ÇSYP'lere uyduğundan emin olur.➤ Bir İSG uzmanı ve bir Çevre ve Sosyal Uzman (alt proje karmaşıklığına bağlı olarak tam zamanlı sahaya özel görevlendirme gerekebilir) bulundurur.➤ İPKB ile koordineli olarak, yüklenici tarafından hazırlanan Y-ÇSYP, İY Planı ve Ç&S alt yönetim planlarını gözden geçirir, onaylar ve alt proje uygulama süresi boyunca uygulanmasını sağlar.➤ Yüklenicilere Ç&S ve İSG önlemleri konusunda eğitim verir.➤ İPKB ile yakın işbirliği içinde, PKP'in saha düzeyinde etkili bir şekilde uygulanmasını sağlar.➤ Gerektiği zamanda/yerde, paydaşlardan alınan şikayetleri ele alır.➤ Ciddi Ç&S (İSG dahil) olayları hakkında İPKB'yi derhal bilgilendirir.

WORLD BANK GROUP

Uygulama Düzenlemeleri

Sorumlu Taraf

Roller ve Sorumluluklar

Müteahhitler

- Herhangi bir inşaat işinin başlamasından önce, Y-ÇSYP, İY Planı ve ilgili Ç&S alt yönetim planlarını hazırlar, Onay için İPKB'ye sunar.
- İSG uzmanı ve bir Çevre ve Sosyal Uzman bulundurur (alt proje karmaşıklığına bağlı olarak tam zamanlı sahaya özel görevlendirme gerekebilir).
- Y-ÇSYP, İY Planı ve ilgili Ç&S alt yönetim planlarında ve sözleşme belgelerinde belirtildiği gibi Projenin çevresel ve sosyal etki azaltma önlemlerinin uygulanmasını ve bunlara uyulmasını sağlar
- Proje PKP'inde açıklanan ŞM prosedürüne göre inşaatla ilgili şikayetleri ele alır ve çözülmemiş sorunları derhal Denetim Danışmanlarına/İPKB'ye iletin.
- Herhangi bir ciddi Ç&S olayını derhal Denetim Danışmanına/İPKB'ye bildirin.
- Saha faaliyetlerini günlük olarak izleyin ve Ç&S performansı hakkında aylık olarak denetim danışmanlarına/İPKB'ye rapor verin.
- Ç&S risk yönetimi (İYP kapsamındaki işçi hakları ve yükümlülükleri, PKP gerekliliklerine dayalı paydaş katılım uygulamaları, Asbest Giderme Planı, İSG planı, toplum güvenliği ve trafik yönetimi planı, atık yönetim planı, Davranış Kuralları vb.) konusunda ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere işgücü için düzenli eğitim ve kapasite geliştirme oturumları sağlar

WORLD BANK GROUP

İSTANBUL DİRENÇLİLİK PROJESİ
ÇEVRE VE SOSYAL YÖNETİM
ÇERÇEVESİ

Paydaş Katılımı ve Bilgi Paylaşımı

Paydaş Katılım Planı, projeden doğrudan ya da dolaylı olarak etkilenecek veya etkilenme ihtimali olan tüm paydaşların sürece aktif şekilde katılımını destekler.

Etkilenen Taraflar

- Proje binalarının personeli,
- Binalardan faydalananlar,
- Temizlik personeli, kantin çalışanları ve diğer hizmet sağlayıcılar,
- Mahalle sakinleri,
- Çevredeki işletmeler,
- İnşaat şirketleri ve çalışanları,
- Ekipman tedarikçileri, çalışanları
- Danışmanlar, denetçiler ve teknik danışmanlar

WORLD BANK GROUP

Diğer İlgili Taraflar

- İstanbul Valiliği ve İPKB,
- İstanbul AFAD,
- İstanbul İl Orman Bölge Müdürlüğü,
- İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü,
- İstanbul İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü,
- İstanbul Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü,
- İstanbul Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü,
- Tasarım Danışmanları,
- Yerel yönetimler, STK'lar,
- Akademi,
- Ulusal ve yerel media.

Dezavantajlı Gruplar/Bireyler

- Fiziksel engelli kişiler,
- Yaşlı bireyler,
- Göçmenler, mülteciler ve ana dili Türkçe olmayanlar.

İSTANBUL DİRENÇLİLİK PROJESİ
PAYDAŞ KATILIM PLANI

Paydaş Katılımı

WORLD BANK GROUP

İSTANBUL DİRENÇLİLİK PROJESİ
ŞİKAYET MEKANİZMASI

Şikayet Mekanizması

Projenin sosyal ve çevresel etkilerinden doğrudan ya da dolaylı olarak etkilenen paydaşların endişe/sorun/görüş/şikayetleri **kayıt altına** alınarak, **15 iş gününde** çözüme kavuşturulacaktır.

ŞİKAYET FORMU/E-POSTA

<https://www.ipkb.gov.tr/sikayet-formu/>
info@ipkb.gov.tr

Twitter: <https://x.com/ipkbgovtr>
Facebook: <https://www.facebook.com/ipkbgovtr>
Instagram: <https://www.instagram.com/ismepipkb/>
LinkedIn: @İPKB

İSTANBUL VALİLİĞİ VE İBB

Açık Kapı : Bankolar vasıtası ile yüzyüze
Beyaz Masa : 153 Çağrı Merkezi, <https://beyazmasa.ibb.gov.tr/>

CİMER

Portal : <https://www.cimer.gov.tr>
Çağrı Merkezi : 150

WORLD BANK GROUP

YİMER

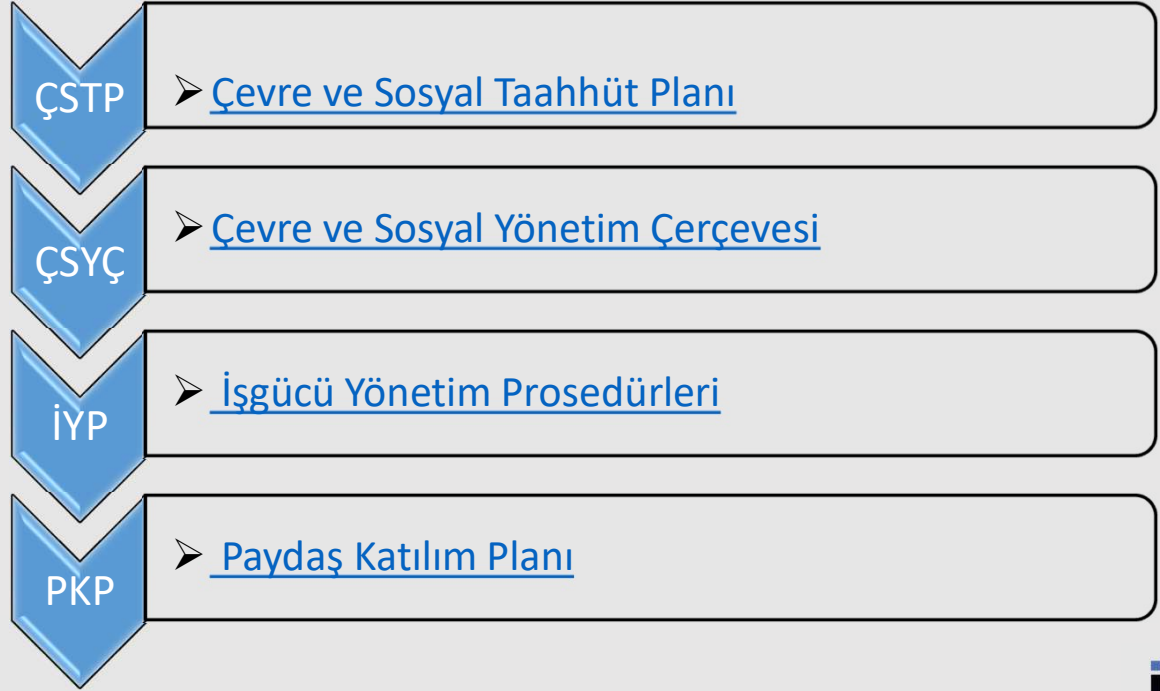
Web Sitesi : <http://www.yimer.gov.tr>
Çağrı Merkezi : 157

REPUBLIC OF TÜRKİYE
İSTANBUL GOVERNORSHIP
IPKB
İSTANBUL PROJECT COORDINATION UNIT

Yayınlanan Ç&S Dokümanlar

Türkçe ve İngilizce versiyonları www.ipkb.gov.tr sitemizde 14.02.2025 tarihi itibari ile istişare edilmek üzere yayınlanmıştır.

WORLD BANK GROUP

Faydalı Linkler

WB

➤ [Environmental and Social Framework](#)

WB

➤ [Environmental and Social Framework \(ESF\) Training - ESF Fundamentals](#)

WB

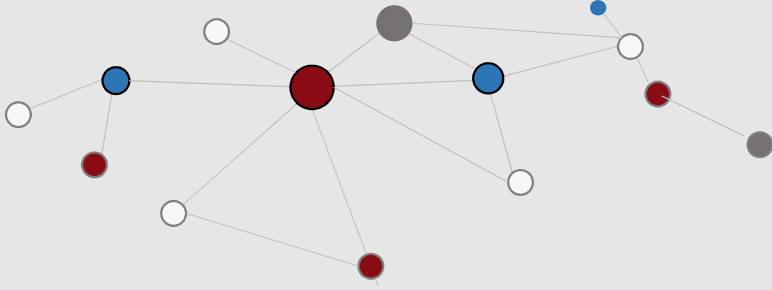
➤ [Environmental and Social Framework Resources](#)

IFC

➤ [IFC Environmental, Health, and Safety Guidelines](#)

WORLD BANK GROUP

Teşekkürler

WORLD BANK GROUP

